

የሐዋርያው ጳውሎስ መልእክት ወደ ገላትያ ሰዎች

1 ከሰዎች ወይም በሰው ከተላከው ሳይሆን፤ በእየሱስ ክርስቶስና ከሙታን ባስነሣው በእግዚአብሔር አብ ሐዋርያ ከሆነው ከጳውሎስ፤ ጳሎረውኛም ካሉት ወንድሞች ሁሉ፤

በገላትያ ላሉት አብያተ ክርስቲያናት

³ከአባታችን ከእግዚአብሔር፤ ከኪታም ከኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋና ሰላም ለእናንተ ይሁን። ላንደ እምላካችንና እንደ አባታችን ፈቃድ፤ ከዚህ ክፉ ዓለም ያድነን ዘንድ ስለ ኅጢአታችን ራሱን ለሰጠ ፊርማ ለሰጠም እስከ ዘላለም ለእርሱ ክብር ይሁን፤ አሜን።

ወንጌል አንዲት ናት

⁶በክርስቶስ ጸጋ የጠራችሁን እርሱን ትታችሁ፤ ወደ ተለየ ወንጌል እንዲህ ፈጥኛችሁ መዘራችሁ ደንቆኛል፤ ገእንደ እውነቱ ከሆነ ሌላ ወንጌል የለም። የሚያደነ ጋማሯችሁና የክርስቶስን ወንጌል ለማጣ ማም ጥረት የሚያደርጉ አንዳንድ ሰዎች አሉ። ስነገር ግን እኛም ብንሆን ወይም የሰማይ መልአክ፤ ከሰበክንላችሁ ወንጌል የተለየ ወንጌል ቢሰበክላችሁ እርሱ ለዘላለም የተረገመ ይሁን። ፃቀደም ብለን እንዳልነው፤ አሁንም ደግሜ እላለሁ፤ ማንም ከተቀበላችሁት ሌላ የተለየ ወንጌል ቢሰበክላችሁ፤ እርሱ ለዘላለም የተረገመ ይሁን።

¹⁰አሁን እኔ ጌታ ለመባል የምሻው በሰዎች ዘንድ ነው ወይስ በእግዚአብሔር ዘንድ? ወይስ ሰዎችን ደስ ለማሰኘት እየተጣጣርሁ ነው? ሰዎችን ደስ ለማሰኘት የምጥር ብሆን ኖሮ፤ የክርስቶስ አገልጋይ ባልሆንሁ ነበር።

ጳውሎስ በእግዚአብሔር መጠራቱ

¹¹ወንድሞች ሆይ፤ የሰበክሁላችሁ ወንጌል ሰው ሠራሽ አለመሆኑን እንድታውቁ እፈልጋለሁ፤ ¹²ከማንም ሰው አልተቀበልሁትም፤ ከማንም አልተማርሁትም፤ ይልቅንስ በመገለጥ ከኢየሱስ ክርስቶስ ተቀበልሁት።

¹³ቀድሞ በአይሁድ ሃይማኖት እንዴት እንደኖርሁ፤ የእግዚአብሔርንም ቤተ ክርስቲያን እንዴት በእጅጉ እንዳሳደድሁ፤ ለማጥፋትም እንዴት እንደጣርሁ ሰምታችኋል፤ ¹⁴በእኔ ዕድሜ ዘመን ከነበሩት ከብዙዎቹ አይሁድ ይበልጥ በአይሁድ ሃይማኖት እልቅ ነበር፤ ስለ አባቶቼም ወግ እጅግ ቀናተኛ ነበርሁ። ¹⁵ነገር ግን፤

1+1 ሉ11:12:15:16:17:18:19:20:21:22:23:24:25:26:27:28:29:30:31:32:33:34:35:36:37:38:39:40:41:42:43:44:45:46:47:48:49:50:51:52:53:54:55:56:57:58:59:60:61:62:63:64:65:66:67:68:69:70:71:72:73:74:75:76:77:78:79:80:81:82:83:84:85:86:87:88:89:90:91:92:93:94:95:96:97:98:99:100:101:102:103:104:105:106:107:108:109:110:111:112:113:114:115:116:117:118:119:120:121:122:123:124:125:126:127:128:129:130:131:132:133:134:135:136:137:138:139:140:141:142:143:144:145:146:147:148:149:150:151:152:153:154:155:156:157:158:159:160:161:162:163:164:165:166:167:168:169:170:171:172:173:174:175:176:177:178:179:180:181:182:183:184:185:186:187:188:189:190:191:192:193:194:195:196:197:198:199:200:201:202:203:204:205:206:207:208:209:210:211:212:213:214:215:216:217:218:219:220:221:222:223:224:225:226:227:228:229:230:231:232:233:234:235:236:237:238:239:240:241:242:243:244:245:246:247:248:249:250:251:252:253:254:255:256:257:258:259:260:261:262:263:264:265:266:267:268:269:270:271:272:273:274:275:276:277:278:279:280:281:282:283:284:285:286:287:288:289:290:291:292:293:294:295:296:297:298:299:300:301:302:303:304:305:306:307:308:309:310:311:312:313:314:315:316:317:318:319:320:321:322:323:324:325:326:327:328:329:330:331:332:333:334:335:336:337:338:339:340:341:342:343:344:345:346:347:348:349:350:351:352:353:354:355:356:357:358:359:360:361:362:363:364:365:366:367:368:369:370:371:372:373:374:375:376:377:378:379:380:381:382:383:384:385:386:387:388:389:390:391:392:393:394:395:396:397:398:399:400:401:402:403:404:405:406:407:408:409:410:411:412:413:414:415:416:417:418:419:420:421:422:423:424:425:426:427:428:429:430:431:432:433:434:435:436:437:438:439:440:441:442:443:444:445:446:447:448:449:450:451:452:453:454:455:456:457:458:459:460:461:462:463:464:465:466:467:468:469:470:471:472:473:474:475:476:477:478:479:480:481:482:483:484:485:486:487:488:489:490:491:492:493:494:495:496:497:498:499:500:501:502:503:504:505:506:507:508:509:510:511:512:513:514:515:516:517:518:519:520:521:522:523:524:525:526:527:528:529:530:531:532:533:534:535:536:537:538:539:540:541:542:543:544:545:546:547:548:549:550:551:552:553:554:555:556:557:558:559:560:561:562:563:564:565:566:567:568:569:570:571:572:573:574:575:576:577:578:579:580:581:582:583:584:585:586:587:588:589:590:591:592:593:594:595:596:597:598:599:600:601:602:603:604:605:606:607:608:609:610:611:612:613:614:615:616:617:618:619:620:621:622:623:624:625:626:627:628:629:630:631:632:633:634:635:636:637:638:639:640:641:642:643:644:645:646:647:648:649:650:651:652:653:654:655:656:657:658:659:660:661:662:663:664:665:666:667:668:669:670:671:672:673:674:675:676:677:678:679:680:681:682:683:684:685:686:687:688:689:690:691:692:693:694:695:696:697:698:699:700:701:702:703:704:705:706:707:708:709:710:711:712:713:714:715:716:717:718:719:720:721:722:723:724:725:726:727:728:729:730:731:732:733:734:735:736:737:738:739:740:741:742:743:744:745:746:747:748:749:750:751:752:753:754:755:756:757:758:759:760:761:762:763:764:765:766:767:768:769:770:771:772:773:774:775:776:777:778:779:780:781:782:783:784:785:786:787:788:789:790:791:792:793:794:795:796:797:798:799:800:801:802:803:804:805:806:807:808:809:810:811:812:813:814:815:816:817:818:819:820:821:822:823:824:825:826:827:828:829:830:831:832:833:834:835:836:837:838:839:840:841:842:843:844:845:846:847:848:849:850:851:852:853:854:855:856:857:858:859:860:861:862:863:864:865:866:867:868:869:870:871:872:873:874:875:876:877:878:879:880:881:882:883:884:885:886:887:888:889:890:891:892:893:894:895:896:897:898:899:900:901:902:903:904:905:906:907:908:909:910:911:912:913:914:915:916:917:918:919:920:921:922:923:924:925:926:927:928:929:930:931:932:933:934:935:936:937:938:939:940:941:942:943:944:945:946:947:948:949:950:951:952:953:954:955:956:957:958:959:960:961:962:963:964:965:966:967:968:969:970:971:972:973:974:975:976:977:978:979:980:981:982:983:984:985:986:987:988:989:990:991:992:993:994:995:996:997:998:999:1000

ከእናቴ ማሕፀን ጀምሮ የለዮኛና በጸጋው የጠራኝ እግዚአብሔር፤ ¹⁶በአሕዛብ መካከል ስለ እርሱ እንድሰበክ ልጁን በእኔ ሊገልጥ በወደደ ጊዜ፤ ከማንም ሥጋ ለባሽ ጋር አልተማከርሁም፤ ¹⁷ከእኔ በፊት ሐዋርያት ወደ ሆኑትም ወደ ኢየሩሳሌም አልወጣሁም፤ ነገር ግን ወዲያው ወደ ዐረብ አገር ሄድሁ፤ በኋላም ወደ ደማስቆ ተመለስሁ።

¹⁸ከዚያም ከሦስት ዓመት በኋላ፤ ጳጥሮስን አገኘው ዘንድ ወደ ኢየሩሳሌም ወጣሁ፤ ከእርሱም ጋር ዐሥራ አምስት ቀን ተቀመጥሁ። ¹⁹ነገር ግን ከኪታ ወንድም ከያዕቆብ በቀር፤ ከሐዋርያት ማንንም አላየሁም። ²⁰በምጽናላችሁ ነገር በእግዚአብሔር ፊት ሐሰት እንደማልናገር አስረግጫ እነግራችኋለሁ። ²¹ከዚያም በኋላ፤ ወደ ሶርያና ወደ ኪልቅያ አገር ሄድሁ። ²²በክርስቶስ ያሉት የይሁዳ አብያተ ክርስቲያናትም ፊቴን አይተው አያውቁም ነበር፤ ²³እነርሱ ግን፤ “ቀድሞ እኛን ሲያሳድድ የነበረ ሰው፤ ከዚህ በፊት ሊያጠፋው ይፈልግ የነበረውን እምነት አሁን እየሰበከ ነው” የሚለውን ወሬ ብቻ ሰምተው ነበር፤ ²⁴በእኔም ምክንያት እግዚአብሔርን አመሰገኑ።

ጳውሎስን ሐዋርያት ተቀበሉት

2 ከዐሥራ አራት ዓመት በኋላም፤ ዳግመኛ ከኢየሩሳሌም ወጣሁ፤ በዚህ ጊዜ ከበርካላ ጋር ነበርሁ፤ ተቶንም ይገጠው ሂጄ ነበር። ²ካገኘሁትም መገለጥ የተነሣ ወደዚያ ሄድሁ፤ በአሕዛብ መካከል የምሰብከውን ወንጌል ለእነርሱም ገለጥሁት። ይሁን እንጂ፤ ምናልባት በከንቱ እየሮጥሁ ወይም ርጨዎ እንዳይሆን በሙሥጋት፤ ሞኝኞች ለሚመስሉት ብቻ በግል ይህን አስታወቅኋቸው። ³ከእኔ ጋር የነበረው ተቶ እንኳ የግሪክ ሰው ቢሆንም፤ እንዲገረዝ አልተገደደም ነበር። ⁴ይህ ጉዳይ የተነሣው አንዳንድ ሐሰተኞች ወንድሞች በክርስቶስ ኢየሱስ ያገኘውን ነጻነት ሊሰልፍና ባሪያዎች ሊያደርጉን ወደ እኛ ሾልከው በመግባታቸው ነው።

⁵ለእነዚህ ሰዎች ለአንድ አፍታ እንኳ አልተገዛንላቸውም፤ ይኸውም፤ የወንጌል እውነት ከእናንተ ጋር ጸንቶ እንዲኖር ነው።

¹⁵ ወይም ከመለደ

6ፀኅኛ መስለው ስለሚታዩት ሰዎች ማን ነት እኔን አይገደኝም፤ እግዚአብሔር የሰውን ፊት አይቶ አይደላም፤ እነዚህም ሰዎች ለመልእክቱ የጨመሩልኝ ነገር የለም። ጌንገር ግን ጴጥሮስ ለተገረዙት^ሐ ወንጌልን እንዲሰብክ ዐደራ እንደ ተሰጠው፤ እኔም ላልተገረዙት^ሐ ወንጌልን እንድሰብክ አደራ እንደ ተሰጠኝ ተገነዘብ።⁸ ጴጥሮስ ለአይሁድ ሐዋርያ እንዲሆን የሠራ እግዚአብሔር፣ በእኔ የአሕዛብ ሐዋሪያዊ አገልግሎትም ሠርቶአል። ፀእንደ አዕማድ የሚቁጠሩት ያዕቆብ፣ ጴጥሮስና። የሐንሰም የተሰጠኝን ጸጋ ባስተዋሉ ጊዜ፣ ለእኔና ለባርናባስ የትብብር ቀኝ እጃቸውን ሰጡን፤ ከዚያም እኛ ወደ አሕዛብ፣ እነርሱ ደግሞ ወደ አይሁድ እንድሄድ ተስማሙ።

¹⁰አጥብቀው ዐደራ ያሉን ድኾችን ማሰባችንን እንዳናቋርጥ ብቻ ነው፤ እኔም ይህንኑ ለማድረግ ጉጉጉ ነበር።

ጳውሎስ ጴጥሮስን ተቃወመው

¹¹ጴጥሮስ ወደ አንጻኪያ በመጣ ጊዜ፣ በግልጥ ስቶ ስለ ነበር ፊት ለፊት ተቃወሙሁት።¹² አንዳንድ ሰዎች ከያዕቆብ ዘንድ ከመምጣታቸው በፊት፣ ከአሕዛብ ጋር ይሰላ ነበር፤ እነርሱ በመጡ ጊዜ ግን የተገረዙትን ወገኖች ፈርቶ ከአሕዛብ ራሱን በመለየት ሸሽ ማለት ጀመረ፤¹³ በርናባስም እንኳ በእነርሱ ግብዝነት እስኪ ወሰድ ድረስ፣ ሌሎቹም አይሁድ በግብዝነቱ ተባብሩት።¹⁴ ተግባራቸው እንደ ወንጌል እውነት አለመሆኑን በተረዳሁ ጊዜ፣ በሁሉም ፊት ጴጥሮስን እንዲህ አልሁት፤ “አንተ አይሁዳዊ ነህ፤ ሆኖም በአሕዛብ ሥርዐት እንጂ በአይሁድ ሥርዐት አትኖርም፤ ታዲያ አሕዛብ የአይሁድን ሥርዐት እንዲከተሉ እንዴት ታስገድዳቸዋለህ? ¹⁵ እኛ በትውልዳችን አይሁድ እንጂ፣ ‘ነጠአተ ኞች አሕዛብ’ ያልሆንን፤ ¹⁶ ሰው በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን እንጂ፣ ሕግን በመጠ በቅ እንደ ማይጻድቅ እናውቃለን። ስለ ዚህ ሕግን በመጠበቅ ሳይሆን፣ በክርስቶስ በማመን እንጻድቅ ዘንድ እኛም ደግሞ በክርስቶስ ኢየሱስ አምነናል፤ ሕግን በመጠበቅ ማንም አይጻድቅምና።

¹⁷ በክርስቶስ ለመጽደቅ ስንፈልግ፣ እኛ ራሳችን ኅጢአተኞች መሆናችን ግልጽ ነው፤ ታዲያ ክርስቶስ ኅጢአት እንዲ ስፋፋ ያደርጋል? ፈጽሞ አይደለም!። ¹⁸ ያፈ ረሱሁትን መልሼ የምገነባ ከሆነ ማ ሕግ ተላላፊ መሆኔን አረጋግጣለሁ። ¹⁹ ለእግዚአብሔር እኛር ዘንድ፣ በሕግ በኩል ለሕግ ሞቻለሁና። ²⁰ ከክርስቶስ ጋር

2+6 ፋ2:2;ሐሥ 10+34:1;ቆሮ 15+11:6;ጳጳ2+23
2+7 ፋ9:11;14 ሐሥ9+15:1;ተሰ 2+4:1ጠግ1+11
2+8 ሐሥ1+25: 1ቆሮ1+1
2+9 ፋ1:7;11: 14;ሐ4+36;9+15:1 5+13:1ሮግ12+3: 1ጠግ3+15 ራጳ3+12
2+10 ሐሥ24+17
2+11 ፋ7ቸ9ቸ 14;ሐሥ11+19
2+12 ሐሥ10+45 11+2:11+3:15+13
2+13 ፋ1:1 ሐሥ 4+36
2+14 ፋ5:7;9: 11;12: ሐሥ10+28
2+15 1ሳሙ15+18 ፣ሉቃ24+7: 6ል3+3:5
2+16 ሮግ23+8: 4+25:9+30
2+17 ፋ15: 7ሳ3+21
2+19 ሮግ6+10: 11:14;17+4:2ቆሮ5+ 11
2+20 ማቴ4+3: 1ሮግ 6+6: 8+10:8+37: 7ሳ1+4:1ጴጥ4+2
2+21 7ሳ3+21

3+1 ሉቃ24:25 ፣ሐሥ16:6;1ቆሮ 1:23;7ሳ5:7
3+2 ፋ5:10: የሐ20:22;1ሮግ 10:17: 7ሳ2:16;ዕለ 4:2
3+5 ፋ2ቸ10: 1ቆሮ12:10;7ሳ 2:16
3+6 ዘና15:6: 1ሮግ4:3
3+7 ፋ9:ጳ:ሐ3:3
3+8 ዘና12:3: 18:18;22:18+26: 4: ሐሥ3:25
3+9 ፋ7:1ሮግ 4:16: 4:18ቸ22
3+10 ፋ2ቸ5ቸ13: ዘ827:26;ሐር11+3 ፣1ሮግ 4:15: 7ሳ2:16
3+11 ዕለ2+4: 1ሮግ 3+28;9+30: ዕለ 10+38
3+12 ዘሌ18+5: 1ሮግ 10+5

ተሰቅያለሁ፤ ከእንግዲህ እኔ አልኖርም፤ ነገር ግን ክር ስቶስ በውስጤ ይኖራል። አሁንም በሥጋ የምኖረው ኑሮ በወደደኝና ስለ እኔ ራሱን አሳልፎ በሰጠው በእግዚአብሔር ልጅ ላይ ባለኝ እምነት ነው።²¹ የእግዚአብሔርን ጸጋ አላቃልልም፤ ጽድቅ በሕግ በኩል የሚገኝ ከሆነማ፣ ክርስቶስ እንዲያው በከንቱ ሞተ ማለት ነዋ!”⁶

እምነት ወይስ የእራትን ሕግ መጠበቅ

3 እናንተ የማታስተውሉ የገላትያ ሰዎች ሆይ! ለመሆኑ ማን መተት አደረገባችሁ? ኢየሱስ ክርስቶስ እንደ ተሰቀለ ሆኖ በፊት ለፊታችሁ በግልጥ ተሥሎ ነበር።² ከእናንተ ዘንድ አንድ ነገር ብቻ ማወቅ እፈልጋለሁ፤ መንፈስን የተቀበላችሁት ሕግን በመጠበቅ ነው ወይስ የተሰበከላችሁን በማመን? ³ ይህን ያህል የማታስተውሉ ናችሁን? በመንፈስ ጀምራችሁ በሥጋ ፍጹም ለመሆን ትጥራላችሁን? ⁴ በእርግጥ ለከንቱ ከሆነ፣ ይህን ያህል መከራ የተቀበላችሁት እንዲያው ነውን? ⁵ እግዚአብሔር መንፈሱን የሚሰጣችሁ፤ በእናንተም ዘንድ ታምራትን የሚሠራው ሕግን ስለ ጠበቃችሁ ነው ወይስ የሰ ማችሁትን ስላማናችሁ?

⁶ እስቲ አብርሃምን አስቡ። “እርሱ እግዚአብሔርን አመነ፤ ጽድቅም ሆኖ ተቈጠረ ለት።”⁷ እንግዲህ እነዚያ የሚያምኑት የአብርሃም ልጆች እንደ ሆኑ አስተውሉ።⁸ መጽሐፍ፣ እግዚአብሔር አሕዛብን በእምነት እንደሚያጸድቅ አስቀድሞ በማየት፣ “አሕዛብ ሁሉ በአንተ ይባረካሉ” በማለት ወንጌልን ለአብርሃም አስቀድሞ አስታወቀው።⁹ ስለዚህ በእምነት የሆኑት፣ የእምነት ሰው ከሆነው ከአብርሃም ጋር ቡሩካን ናቸው።

¹⁰ ሕግን በመጠበቅ የሚተማመኑ ሁሉ ከእርግጥን በታች ናቸው፤ “በሕግ መጻሕፍት የተጻፈውን ሁሉ የማያደርግ የተረገመ ነው” ተብሎ ተጽፎአልና።

¹¹ “ጽድቅ በእምነት ይኖራል” ስለ ተባለ፣ ማንም በእግዚአብሔር ፊት በሕግ እንደማይ ጸድቅ ግልጽ ነው።¹² ሕግ በእምነት ላይ የተመሠረተ አይደለም፤ ነገር ግን “ሕግ ጋትን የሚፈጽም ሰው በእነርሱ በሕይወት ይኖራል” ተብሎአል።

⁶18 ግሪኩ **ከፋ** ይለዋል።
⁷21 እንዳንድ ተርጓሚዎች ትምህርተ ጥቅሱን ከፋ14 በኋላ ያደርጋል።
^{ሐ7} ወይም **ለአይሁድ**
^{ማ7} ወይም **ለአረግዶን** እንዲሁም ፋ8 እና 9 ይሙ
⁹ ግሪኩ **ከፋ** ይለዋል፤ እንዲሁም ፋ11 እና 14 ይሙ

13“በዕንጨት ላይ የሚሰቀል ሁሉ የተረገመ ነው” ተብሎ ስለ ተጻፈ፣ ክርስቶስ ስለ እኛ ርግማን ሆኖ ከሕግ ርግማን ዋጅቶናል።¹⁴ለአብርሃም የተሰጠው በረከት፣ በክርስቶስ አያሱስ ለአሕዛብ እንዲደርስ ዋጅቶናል፤ ይኸውም በእምነት የመንፈስን ተስፋ እንድንቀበል ነው።

የአራት ሕግና የተስፋ ቃል

15ወንድሞች ሆይ፣ ከሰው ዕለታዊ ሕይወት የተለመደውን ምሳሌ አድርጌ ላቅርብ፣ የሰው ኪዳን እንኳ አንድ ጊዜ ከጸደቀ በኋላ ማንም ሊሸረው ወይም በእርሱ ላይ ሊጨምርበት እንደማይችል ሁሉ፣ በዚህም ጉዳይ ቢሆን እንደዚሁ ነው።¹⁶የተስፋውም ቃል የተነገረው ለአብርሃምና ለዘፍ ነበር፤ መጽሐፍ፣ ለብዙ ሰዎች እንደ ሚንገር፣ “ለዘርቸ” አይልም፤ ነገር ግን ለአንድ ሰው እንደሚንገር፣ “ለዘርህ” ይላል፤ እርሱም ክርስቶስ ነው።¹⁷የምላው እንዲህ ነው፤ ከአራት መቶ ሠላሳ ዓመት በኋላ የተሰጠው ሕግ፣ አስቀድሞ በእግዚአብሔር የጸናውን ኪዳን አፍርሶ የተስፋውን ቃል አይሸርም።¹⁸ርስትን መውረስ በሕግ ቢሆን ኖሮ፣ በተስፋ ቃል ባልተገኘ ነበርና፣ እግዚአብሔር ግን በጸጋው በተስፋ ቃል አማካይነት ለአብርሃም ሰጥቶታል።

19ታዲያ ሕግ የተሰጠበት ምክንያት ምንድን ነው? ሕግ የተጨመረው ከመተላለፍ የተነሣ ተስፋው ያመለከተው ዘር እስኪመጣ ድረስ ነበር፤ ሕጉም የመጣው በመላእክት በኩል፣ በአንድ መካከለኛ እጅ ነበር።²⁰ሆኖም መካከለኛው አንድን ወገን ብቻ የሚወክል አይደለም፤ እግዚአብሔር ግን አንድ ነው።²¹ታዲያ ሕግ የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃል የሚቃወም ነውን? ከቶ አይደለም፤ ሕግ የተሰጠው ሕይወትን ለማስገኘት ቢሆን ኖሮ፣ በእርግጥም ጽድቅ በሕግ በኩል በተገኘ ነበር።²²መጽሐፍ ግን ዓለም ሁሉ የገጠአት እስረኛ መሆኑን ያውጃል፤ ይኸውም በአያሱስ ክርስቶስ በማመን የሚገኘው ተስፋ ለሚያምኑት ሁሉ ይሰጥ ዘንድ ነው።

23ይህ እምነት ከመምጣቱ በፊት በሕግ አማካይነት እስረኞች ሆነን፣ እምነት እስከሚገለጥ ድረስ ተዘግቶብን ነበርን።²⁴ስለዚህ በእምነት እንጸድቅ ዘንድ ሕግ ወደ ክርስቶስ የሚያደርስን ሞገዚታችን ሆነ።²⁵አሁን ግን ያ እምነት ስለ መጣ፣ ከእንግዲህ በሕግ ሞገዚትነት ሥር አይደለንም።

3+13 ዘጸ21+23፣ ሐሥ5+30፣ገላ4+5
 3+14 ሓ2፣ኢል2
 2+28፣ዮሐ20+22፣ ሐሥ2+33፣ ሮሚ4+9፣ዮ16
 3+15 ሮሚ7+1
 3+16 ዘጸ12+7፣ 13+15፣17፣7፣ዮ8፣10፣17+19፣24+7፣መዝ
 132+11፣ሚክ7+20
 ፣ሉቃ1+55፣ሮሚ4
 4+13፣ዮ16፣9+4፣ዮ8፣7፣43+29፣14+28
 3+17 ዘጸ15+13፣ 14፣ዘጸ12+40፣ ሐሥ7+6
 3+18 ሮሚ4+14
 3+19 ሓ16፣ዘጸ20+19፣ዘጸ45+5፣ 33+2፣ኢሥ7+53፣ ሮሚ5+20
 3+20 1ጢ2+5፣ ፀሐ8+6፣9፣15፣ 12+24
 3+21 ሮሚ7+12፣ ገላ 2+17፣2+21
 3+22 ሮሚ3+9፣ዮ19፣ 11+3
 3+23 ሓ25፣ ሮሚ11+32
 3+24 ሓ19፣ሮሚ4+15፣10፣4፣ ገላ2+16
 3+25 ሮሚ7+4
 3+26 ሮሚ8+14
 3+27 ማቴ28+19፣ሮሚ13+14
 3+28 ዘጸ61+27፣ 5+2፣ኢል2+29፣ ዮሐ10+16፣17+11፣ 1፣ዮር12+13፣ኢል2+14፣ዮ15፣ዮሐ3+11
 3+29 ሓ16፣ ሉቃ3+8፣ሮሚ8+17፣ 1፣ዮር3+23፣ገላ3+16
 4+3 ሓ8፣ዮ9፣24፣ዮ25፣ገላ2+4፣ ዬሐ2+8፣ዮ20፣ 4+4 ማር1+15፣ ሉቃ2+27፣ዮሐ1+14
 ፣3+17፣ሮሚ5+6፣ ኢል1+10
 4+5 ዮሐ1+12፣ ሮሚ3+24፣8+14
 4+6 ሐሥ16፣7፣ ሮሚ 5+58+15፣ዮ16
 4+7ሮሚ8+17
 4+8 ሓ3፣2ኬፍ13፣9፣ኢሳ37፣19፣ ኢር2፣11፣5፣7፣ 16፣20፣ሮሚ1፣28፣ 1፣ዮር1፣21፣8፣4፣ዮ5፣ 15፣34
 4+9 ሓ3፣8፣3፣ ዬሐ2፣20
 4+12 ሮሚ7፣1፣ ገላ 6፣18
 4+13 1፣ዮር 2፣3

የእግዚአብሔር ልጆች

26ሁላችሁም በክርስቶስ አያሱስ በማመን የእግዚአብሔር ልጆች ናችሁ፤²⁷ከክርስቶስ ጋር አንድ ትሆኑ ዘንድ የተጠመቃችሁ ሁላችሁ ክርስቶስን ለብላችሁታልና።

28በአይሁድና በግሪክ፣ በባሪያና በነጻ ሰው፣ በወንድና በሴት መካከል ልዩነት የለም፤ ሁላችሁም በክርስቶስ አያሱስ አንድ ናችሁ።²⁹የክርስቶስ ከሆናችሁ፣ እናንተ የአብርሃም ዘር ናችሁ፤ እንደ ተስፋውም ቃል ወራሾች ናችሁ።

4 እኔ የምለው ይህ ነው፤ ወራሹ ሕፃን እስከ ሆነ ድረስ፣ ሀብት ሁሉ የእርሱ ቢሆንም እንኳ፣ ከባሪያ የተለየ አይደለም።²አባቱ እስከ ወሰነለት ጊዜ ድረስ በጠባቂዎችና በሞግዚቶች ስር ነው።³እኛም እንዲሁ ገና ልጆች ስንበርንበት ጊዜ ከዓለም መሠረታዊ ትምህርት ሥር በመሆን በባርነት ተገዙን ነበር።⁴ነገር ግን የተወሰነው ዘመን በደረሰ ጊዜ፣ እግዚአብሔር ከሴት የተወለደውን፣ ከሕግም በታች የተወለደውን ልጁን ላከ፤⁵ይህም የሆነው የልጅነትን መብት እናገኝ ዘንድ ከሕግ በታች ያለትን ለመቆጀት ነው።⁶ልጆችም ስለ ሆናችሁ እግዚአብሔር፣ “አባጥ አባት” ብሎ የሚጮኽ የልጁን መንፈስ ወደ ልባችን ላከ።

7ስለዚህ ከእንግዲህ ወዲህ ልጅ ነህ እንጂ ባሪያ አይደለህም፤ ልጅም ስለሆንህ፣ እግዚአብሔር ወራሽ አድርገሃል።

ጳውሎስ ለገላትያ ሰዎች ማሰቢ

8እግዚአብሔርን ከማወቃችሁ በፊት፣ በባሕርያቸው አማልክት ላልሆኑት ባሪያዎች ነበራችሁ፤⁹አሁን ግን እግዚአብሔርን ዐውቃችሁታል፤ ይልቁን ደግሞ በእግዚአብሔር ታውቃችኋል።¹⁰ታዲያ እንደ ገና ወደ ደካ ማና ወደማይጠቅም ትምህርት እንዴት ትመለሳላችሁ? ዳግም በእርሱ በባርነት ለመጠመድ ትፈልጋላችሁን?¹¹ልዩ የሆኑ ቀኖችን፣ ወሮችን፣ ወቅቶችንና ዓመታትን ታከብራላችሁ።¹²ስለ እናንተ በከንቱ የደከምሁ እየመሰለኝ እፈራላችኋለሁ።

12ወንድሞች ሆይ፣ እለምናችኋለሁ፤ እኔ እናንተን እንደ መሰልሁ እናንተም እኔን ምሰሉ። እናንተ አንዳች አልበደላችሁኝም።¹³እንደምታውቁት በመጀመሪያ ለእናንተ ወንጌልን የሰበክሁት፣ በሕመም ምክንያት ነበር።

²24 ወይም ክርስቶስ እስኪመጣ ድረስ
⁶6 በአረማይኩ አባት ማለት ነው።

14 ሕመሜ ለእናንተ ፈተና ሆኖባችሁም እንኳ፣ አልሰለቻችሁኝም፤ ወይም አልተጸዩ ፋችሁኝም፤ ነገር ግን እንደ እግዚአብሔር መልእክት፣ እንዲያውም እንደ ራስ እንደ ኢየሱስ ክርስቶስ አድርጋችሁ ተቀብላችሁኝ።
 15 ለመሆኑ ያ ሁሉ ደስታችሁ የት ደረሰ? ቢቻላችሁ ዐይኖችሁን ቢሆን እንኳ አውጥታችሁ የምትሰጡኝ እንደ ነበራችሁ እመሰክራለሁ።
 16 እውነቱን ስለ ነገርኋችሁ ጠላት ሆንሁባችሁን?

17 እነዚያ ሰዎች ወደራሳቸው ሊወሰዱት ይተጋሉ፤ ለበጎ ግን አይደለም፤ የሚፈልጉት እናንተን ከእኛ ነጥለው የራሳቸው ሊያደርጓችሁ ነው።
 18 ለበጎ እስከ ሆነ ድረስ ተቁርቋሪ መሆን መልካም ነው፤ ይህም መሆን የሚገባው ዘወትር እንጂ እኔ ከእናንተ ጋር ሳለሁ ብቻ አይደለም።
 19 የምወዳችሁ ልጆቼ ሆይ፣ ክርስቶስ በውስጥ ጣችሁ እስኪቀረጽ ድረስ ስለ እናንተ እንደ ገና ምጥ ይዘኛል፤ ስለ እናንተ ግራ በመጋባት ተጨንቄአለሁና፤ አሁን በመካከላችሁ ተገኝቼ ለየት ባለ ቋንቋ ልናገራችሁ ምን ያህል በወደድሁ!

አጋርና ሣራ ምሳሌ መሆናቸው

21 እናንተ ከአራት ሕግ በታች ለመኖር የምትሹ እስቲ ንገሩኝ፤ ሕግ ምን እንደ ሚል አልሰማችሁምን? 22 አብርሃም፣ አንዱ ከባሪያዬቱ፣ ሌላው ደግሞ ከነጻዬቱ ሴት የሆኑ ሁለት ልጆች እንደ ነበሩት ተጽፎአልና።
 23 ባሪያ ከነበረችው ሴት የተገኘው ልጅ፣ እንደ ሥጋ ልማድ ነበር፤ ከነጻዬቱ ሴት የተወለደው ግን በተስፋው ቃል መሠረት ነው።

24 እነዚህ ሴቶች ሁለቱን ኪዳኖች ስለ ሚያመለክቱ፣ ይህ ሁኔታ እንደ ምሳሌ የሚታይ ነው። አንደኛዋ ኪዳን ከሲና ተራራ ስትሆን፣ ለባርነት የሚሆኑ ልጆችን የምትወልድ ናት፤ እርሷም አጋር ናት።
 25 እንግዲህ አጋር በዐረብ አገር ያለችው የሲናን ተራራ በመወከል፣ አሁን ያለችውን ኢየሩሳሌም ትመሰላለች፤ ከልጇ ጋር በባርነት ናትና።
 26 ከላይ የሆነችው ኢየሩሳሌም ግን በነጻነት ትኖራለች፤ እርሷም እናታችን ናት።
 27 እንዲህ ተብሎ ተጽፎአልና።

“አንቺ የማትወልጅ መካን ሆይ፣ ደስ ይበልሽ፤ አንቺ አምጠሽ የማታውቁት በእልልታ ጩኸ፤ ባል ካላት ይልቅ፣ የብቸኛዬቱ ልጆች በዝተዋልና።”

4+14 ማቴ10:40
 4+16 አዎ 5:10
 4+17 ገላ 2:4፣ዮ12
 4+18 ፉ13፣ዮ14
 4+19 ሮሜ 8:29፣ ኤ.44:13፣ 1ተሰ2:11
 4+21 ሮሜ 2:12
 4+22 ዘፍ16:15፣ 21:2
 4+23 ፉ28፣ዮ29፣ ዘፍ 17:16፣ዮ21፣ 18:10፣14፣21:1፣ ሮሜ 9:7፣ዮ8፣ ፀብ11:11
 4+26 ፀብ12:22፣ ራ.3:12፣21፣2፣ዮ10
 4+27 አሳ 54:1
 4+28 ፉ23፣ ገላ 3:16
 4+29 ፉ23፣ ዘፍ 21:9
 4+30 ዘፍ21:10
 4+31 ፉ22፣ ሮሜ 7:4

5+1 ፉ13፣ማቴ 23:4፣ዮ.ሐ8:32፣ ሮሜ7:4፣1፣ዮፍ 16:13፣ገላ2:4
 5+2 ፉ3፣ዮ6፣ 11፣ዮ12ሐ.ሥ15:1
 5+3 ሮሜ2:25፣ ገላ3:10፣ዮ62:10
 5+4 ሮሜ3:28 ፀብ 12:15፣ 2ኢጥ3:17
 5+5 ሮሜ8:23፣ዮ24
 5+6 ሮሜ16:3፣ 1፣ዮፍ7:19፣1ተሰ1:3 ፣ዮ62:22
 5+7 1፣ዮፍ9:24፣ ገላ3:1
 5+8 ሮሜ8:28
 5+9 1፣ዮፍ5:16
 5+10 ፉ12፣2፣ዮፍ 2:3፣ገላ1:7፣6ል 3:15
 5+11 ሉቃ2:34፣ ገላ 4:29፣ 6:12፣ 5:12 ፉ10
 5+13 ፉ1፣ዮ24፣ 1፣ዮፍ8:9፣9:19፣ 2፣ዮፍ4:5፣ኤ.65:421 ፣1ኢጥ2:16
 5+14 ዘሌ19:1፣18፣ ማቴ5:43፣ገላ 6:2

28 እንግዲህ ወንድሞች ሆይ፣ እናንተም እንደ ይህከቅ የተስፋው ቃል ልጆች ናችሁ።
 29 በዚያን ጊዜ እንደ ሥጋ ልማድ የተወለደው፣ ልጅ በመንፈስ ኅይል የተወለደውን አሳደደው፣ አሁንም እንደዚያው ነው።
 30 ነገር ግን ጽሑፍ ምን ይላል? “ባሪያዬቱን ከልጇ ጋር አስወግዳት፣ የባሪያዬቱ ልጅ ከነጻዬቱ ልጅ ጋር አይወርስምና” ይላል።
 31 ስለዚህ ወንድሞች ሆይ፣ እኛ የነጻዬቱ እንጂ የባሪያዬቱ ልጆች አይደለንም።

5 ክርስቶስ ነጻ ያወጣን በነጻነት እንድንኖር ነው። ስለዚህ ጸንታችሁ ቁመ፤ ዳግመኛም በባርነት ቀንበር አትጠመዱ።
 2የምለውን አስተውሉ፤ ትገረዙ ዘንድ ብትፈልጉ፣ ክርስቶስ ፈጽሞ ለእናንተ እንደማይበጃችሁ እኔ ጳውሎስ እነግራችኋለሁ።
 3መገረዝ ለሚፈልግ ሁሉ ሕግን በሙሉ የመፈጸም ግዴታ እንዳለበት እንደ ገና ለእያንዳንዱ በግልጽ እናገራለሁ።
 4በሕግ ለመጽደቅ የምትጥሩ፣ ከክርስቶስ ተለይታችኋል፤ ከጸጋ ርቃችኋል።
 5እኛ ግን ተስፋ የምናደርገውን ጽድቅ፣ በመንፈስ ለማክደነት በእምነት ሆነን በናፍቆት እንጠባበቃለን።
 6ክርስቶስ ኢየሱስ ከሆኑ፣ መገረዝ ወይም አለመገረዝ አይጠቅም ምና፣ የሚጠቅመው ስ በፍቅር የሚገለጽ እምነት ብቻ ነው።

7 ራጫችሁ መልካም ነበር፤ ታዲያ ያሰና ስላችሁ፣ ለእውነትስ እንዳትታዘዙ የከለ ከላችሁ ማን ነው? ዳንዲህ ያለው ማባ በል ከሚጠራችሁ የመጣ አይደለም፤
 9 “ጥቂት እርሾ ሊጡን ሁሉ ያቦካል።”
 10 የተለየ ሐሳብ እንደማይኖራችሁ በኔታ እታመናለሁ። ግራ የሚያጋባችሁ ማንም ይሁን ማን፣ ፍርዱን ይቀበላል።

11 ወንድሞች ሆይ፣ እስከ ዛሬ ስለ መገረዝ የምሰብክ ከሆነ፣ ታዲያ እስካሁን ለምን ያሳድዱኛል? እንደዚያም ቢሆን ኖሮ፣ መስቀል ዕንቅፋት መሆኑ በቀረ ነበር።
 12 ግራ የሚያጋቡአችሁ ሰዎች የራሳቸውን መገረዝ ብቻ ሳይሆን ይጉንድሉ! 13 ወንድሞቼ ሆይ፣ ነጻ እንድትሆኑ ተጠርታችኋል፤ ነጻነታችሁን ግን ሥጋዊ ምኞታችሁን ምራጫ ጸሚያ አታድርጉት፤ ይቁቁንም አንዱ ሌላውን በፍቅር ያገልግል።

14 ሕግ ሁሉ በአንድ ቃል ተጠቃሎ አልፎ ይኸውም፣ “ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ” የሚል ነው።
 15 ነገር ግን እርስ በርሳችሁ የምትነካከሱና የምትበላሉ ከሆነ፣

*13 ወይም ገሌአተኛ ተፈጥሮአኝሁን እንዲሁም ፉ16:17-19 እና 24 ይዩ።

እርስ በርሳችሁ እንዳትጠፋፉ ተጠንቀቁ።
በመንፈስ መመላለስ

¹⁶እንግዲህ በመንፈስ ኑሩ እሳላሁ፤ የሥጋንም ምኞት አትፈጽሙም። ¹⁷ሥጋ መንፈስ የማይፈልገውን፤ መንፈስም ሥጋ የማይፈልገውን ይመኛልና፤ እነዚህ እርስ በርሳቸው ስለሚጋጨፍ፤ የምትፈልጉትን አታደርጉም። ¹⁸በመንፈስ ብትመሩ ግን፤ ከሕግ በታች አይደላችሁም።

¹⁹የሥጋ ሥራ ግልጽ ነው። ይኸውም ዝሙት፣ ርኩሳት፣ መዳራት፣ ²⁰ጣዖትን ማምለክ፣ ማርት፣ ጥላቻ፣ ጠብ፣ ቅናት፣ ቀጣ፣ ራስ ወዳድነት፣ መለያየት፣ አድመኝነት፣ ²¹ምቀኝነት፣ ስካር፣ ዘፋኝነት፣ እንዲሁም እነዚህን የመሰለው ነው። አስቀድሜ እንዳልሁ፣ አሁንም አስጠነቅቃችኋለሁ። በእንዲሁ ሁኔታ የሚኖሩ ሁሉ የጸጌዎቻቸውን መንግሥት አይወርሱም።

²²የመንፈስ ፍሬ ግን ፍቅር፣ ደስታ፣ ሰላም፣ ትዕግሥት፣ ቸርነት፣ በጎነት፣ ታማኝነት፣ ²³ገርነት፣ ራስን መግዛት ነው። እንደዚህ ያሉትንም የሚከለክል ሕግ የለም። ²⁴የክርስቶስ ኢየሱስ የሆኑት ሥጋን ከክፍ ምኞቱና መኞቱ ጋር ሰቅለውታል። ²⁵በመንፈስ የምንኖር ከሆን፣ በመንፈስ እንመላለስ። ²⁶እርስ በርሳችን እየተነክተን እየተቀናናን በከንቱ ውዳሴ አንመካ።

ለሰው ሁሉ በጎ ማድረግ

6 ወንድሞች ሆይ፤ አንድ ሰው በጎጠ አት ውስጥ ገብቶ ቢገኝ፤ መንፈሳውያን የሆናችሁ እናንተ በገርነት ልትመልሱት ይገባል። ነገር ግን አንተም እንዳትፈተን ራስህን ጠብቅ። ²አንዱ የሌላውን ከባድ ሸክም ይሸከም፤ በዚህም ሁኔታ የክርስቶስን ሕግ ትፈጽማላችሁ። ³አንድ ሰው ምንም ሳይሆን ትልቅ የሆነ ቢመስለው ራሱን ያታልላል። ⁴እያንዳንዱ የራሱን ተግባር ይመርምር፤ ከዚያም በኋላ፣ ከሌላ ሰው ጋር ራሱን ሳያወዳድር፣ ስለ ራሱ የሚመካበትን ያገኛል። ⁵እያንዳንዱ የራሱን ሸክም ሊሸከም ይገባዋልና።

5÷16 ላ። 18፣ 24፣ 25፣ ሮሜ 8፣ 2፣ 4፣ 5፣ 6፣ 9፣ 14፣ 2፣ 4፣ 5፣ 17
5÷17 ሮሜ 7፣ 15
፳፯፣ 38፣ 5፣ 8
5÷18 ላ። 16፣ ሮሜ 2፣ 12፣ 1፣ ጥፋ፣ 19
5÷19 1፣ ቀ፣ 6፣ 18
5÷21 ማቴ 15፣ 19፣ 25፣ 32፣ ሮሜ 13፣ 13
5÷22 ሚል 2፣ 6፣ ማቴ 7፣ 16፣ ፳፯፣ 20፣ ኤፌ 5፣ 9፣ ቀ፣ 43፣ 12፣ ፳፯፣ 15
5÷23 ላ። 18፣ ሐሥ 24፣ 25
5÷24 ላ። 13፣ 16፣ ፳፯፣ 21፣ 3፣ 16፣ 17፣ ሮሜ 6፣ 6፣ 7፣ 5፣ 18፣ 8፣ 3፣ ፳፯፣ 5፣ 18፣ 9፣ 1፣ 2፣ 13፣ 13፣ 14፣ 14፣ 7፣ 4፣ 6፣ 8፣ 4፣ 2፣ 11
5÷25 ላ። 16
5÷26 ፊል 2፣ 3
6÷1 ማቴ 18፣ 15፣ 1፣ 1፣ ቀ፣ 2፣ 15፣ 3፣ 1፣ 2፣ ቀ፣ 2፣ 7
6÷2 1፣ ቀ፣ 9፣ 21፣ 1፣ 1፣ 2፣ 8
6÷3 ሮሜ 12፣ 3፣ 1፣ 4፣ 3፣ 18፣ 8፣ 2
6÷4 2፣ ቀ፣ 10፣ 12፣ 13፣ 15
6÷5 ላ። 2፣ ኢር 31፣ 30
6÷6 1፣ ቀ፣ 9፣ 11፣ 1፣ 14፣ 1፣ ጠ፣ ሞ 5፣ 17፣ 18
6÷8 ኢዮ 4፣ 8፣ ሆሌ 8፣ 7፣ ሮሜ 6፣ 23፣ 6፣ 3፣ 18
6÷9 ኢዮ 42፣ 12፣ መዝ 26፣ 5፣ 1፣ ቀ፣ 15፣ 5፣ 8፣ 2፣ ቀ፣ 4፣ 10፣ 12፣ 3፣ 6፣ 2፣ 10
6÷10 ም፣ 43፣ 27፣ ኤፌ 2፣ 19፣ ቲ፣ ቀ 2፣ 14፣ 1፣ 8፣ 4፣ 17
6÷11 1፣ ቀ፣ 16፣ 21
6÷12 ማቴ 23፣ 25፣ 26፣ ሐሥ 15፣ 1፣ 7፣ 4
5፣ 11
6÷15 1፣ ቀ፣ 7፣ 19፣ 2፣ ቀ፣ 5፣ 17
6÷17 ኢ፣ 4፣ 44፣ 5፣ 2፣ ቀ፣ 1፣ 5፣ 11፣ 23

6ማንም ቃሉን የሚማር፣ መልካም የሆነ ውን ነገር ሁሉ ከመምህሩ ጋር ይካፈላል።
⁷አትታለሉ፤ እገዢዎቻችን አይዘበትባትም። ሰው የሚዘራውን ያንን ያጭዳል። ⁸ሥጋዊ ምኞቱን ለማርካት የሚዘራ፣ ከሥጋ ጥፋትን ያጭዳል፤ መንፈስን ለማስደስት የሚዘራ ግን ከመንፈስ የዘላለምን ሕይወት ያጭዳል።
⁹በጎ ነገር ከማድረግ አንታክት፤ ተስፋ ካልቆረጥን ጊዜው ሲደርስ መከፋን እና ጭዳለን። ¹⁰ስለዚህ ዕድሉ ካለን ለሰው ሁሉ፣ በተለይም ለእምነት ቤተ ሰቦች መልካም እናድርግ።

አዲስ ፍጥረት መሆን

¹¹እንዴት ባሉ ታላላቅ ፊደላት በእጅ እንደ ጻፍሁላችሁ ተመልከቱ።

¹²ውጫዊ በሆነ ነገር ለመታየት የሚፈልጉ ሰዎች ትገረዙ ዘንድ ሊያስገድዷችሁ ይጥራሉ፤ ይህንም የሚያደርጉት ስለ ክርስቶስ መስቀል እንዳይሰደዱ ነው።

¹³እነርሱ በሥጋችሁ ለመመካት ሲሉ እንድትገረዙ ፈለጉ እንጂ፣ የተገረዙት ራሳቸው እንኳ ሕግን የሚጠብቁ አይደሉም። ¹⁴ነገር ግን ዓለም ለእኔ ከተሰቀለበት፣ እኔም ለዓለም ከተሰቀልሁበት ከኔታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል በቀር፣ ሌላው ትምክህት ከእኔ የራቀ ይሁን። ¹⁵መገረዝም ሆነ አለ መገረዝ አይጠቅምም፤ የሚጠቅመው አዲስ ፍጥረት መሆን ነው። ¹⁶ይህን ትእዛዝ በሚከተሉ ሁሉ፣ የጸጌዎቻችን መንግሥት በሆነው እስራኤልም ላይ ሰላምና ምሕረት ይሁን።

¹⁷እኔ የኢየሱስን ምልክት በሥጋዬ ተሸክሜአለሁና፣ ከእንግዲህ ወዲህ ማንም ኢየሱስን ግረኝ። ¹⁸ወንድሞች ሆይ፤ የኔታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋ ከመንፈሳችሁ ጋር ይሁን፤ አሜን።

6÷18 ሮሜ 16፣ 20፣ ፊል 4፣ 23፣ 2፣ ጠ፣ ሞ 4፣ 22፣ 6፣ ሞ 25

¹⁸ ወይም ገጠላተኛ ተፈጥሮ ለግርካት የሚዘራ፣ ከዚህ ተፈጥሮ